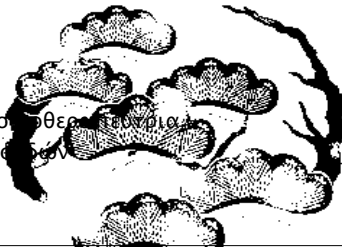

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ Ν. ΚΕΡΚΥΡΑΣ
ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
18 Ιουνίου 2009

Οι Ήχοι της Φύσης στην Ειδική Αγωγή

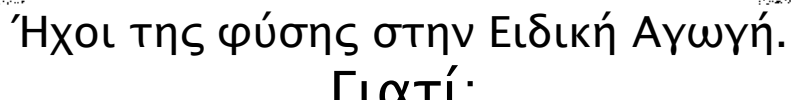
Ιωάννα Ετμεκτσόγλου
Επίκουρος Καθηγήτρια Μουσικής Ψυχολογίας, Μουσικοθεραπείας
Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Ήχοι φύσης: Ορισμός

- Ήχοι φύσης (Πρωτογενείς)
 - Ήχοι από έμβια όντα συμπεριλαμβανομένου του ανθρώπου
 - Ήχοι από το γεωφυσικό περιβάλλον
 - Ήχοι από φυσικά φαινόμενα

 - Ήχοι πολιτισμού: Ήχοι από επέμβαση Ανθρώπου στο Περιβάλλον
 - Διαμεσολαβημένοι (δευτερογενείς) ήχοι φύσης: Ακουστικά Μουσικά Όργανα
 - Διαμεσολαβημένοι (τριτογενείς) ήχοι φύσης: Ήχοι από Ηλεκτρισμό (ηλεκτρικά, ηλεκτρονικά μουσικά όργανα)
-

Ήχοι της φύσης στην Ειδική Αγωγή. Γιατί;

- Παιδιά και 'Βιοφιλία' (Wilson)
- Μουσικοθεραπεία – Περίπτωση με σφυρίχτρα αηδονιού (Alvin & Warwick, 1991)
- Ζωώδης πλευρά ανθρώπινου οργανισμού
 - ⊙ Έκφραση
 - ⊙ Προβολή σε ζώα
 - ⊙ Κατανόηση
- Ακουστική Οικολογία (Schafer) στην Ειδική Αγωγή
 - ⊙ Αντίληψη – Γνώση Περιβάλλοντος
 - ⊙ Ένταξη στο Περιβάλλον
 - ⊙ Αισθητική Προσέγγιση Περιβάλλοντος
 - ⊙ Δράση για Προστασία Περιβάλλοντος

Ασκήσεις με ήχους φύσης: Υλικά-Χώρος-Χρόνος

- Υλικά
 - ⊙ Ηχογραφημένοι Ήχοι Φύσης (Ηχοτοπίο δάσους, θάλασσας, λίμνης κ.λπ.)
 - ⊙ Μικρά μουσικά όργανα (σφυρίκτρες, κασετίνα, ξύλο βροχής...)
 - ⊙ Φορητό σύστημα ηχογράφησης και ΗΥ με λογισμικό audacity για οπτική ανάδραση ηχητικών παραγωγών.
- Χώρος
 - ⊙ Φύση (πάρκο, δάσος...)
 - ⊙ Τάξη
 - ⊙ Αυλή
- Χρόνος
 - ⊙ Ωρες ημέρας
 - ⊙ Ημέρες εβδομάδας
 - ⊙ Εποχές χρόνου (βλ. Forest Schools)

Ασκήσεις με ήχους φύσης: Στόχοι, Παραδείγματα (1)

● Ασφάλεια (ήχος ως ηχητικό σήμα βλ. Schafer, Άκουστική Οικολογία')

π.χ. Ήχος φωτιάς, ήχος βροντής, ήχος θυμωμένου ζώου...

◎ Παράδειγμα Δραστηριότητας

◎A) Προβολή δύο σύντομων διαφορετικών βίντεο

π.χ. Πυρκαγιά και καταιγίδα

Ακρόαση του ήχου μόνον από τα βίντεο και συζήτηση

Αντιστοιχία ήχου (soundtrack) με κατάλληλη φωτογραφία/κάρτα ή με το κατάλληλο άηχο βίντεο.

◎B) Μεταφορά γνώσης σε πραγματικό πλαίσιο.

Π.χ. Επίσκεψη στην πυροσβεστική, και άσκηση από πυροσβέστες.

Ασκήσεις με ήχους φύσης: Στόχοι, Παραδείγματα (2)

● Σεβασμός- Προστασία Ηχοτοπίου (Άκουστική Οικολογία)

◎ Γενικές ευαισθησίες σε ήχους φύσης

◎ Ιδιαίτερες ευαισθησίες σε ήχους φύσης (Παθολογία, προσωπικές εμπειρίες)

◎ Τόποι και ώρες ησυχίας (ομιλία, ένταση φωνής)

Παραδείγματα Δραστηριοτήτων

◎A) Ήχοι φύσης που μου αρέσουν – ήχοι που με ενοχλούν

◎B) Δραματοποιημένες ιστορίες που εναλλάσσουν ηχοτοπία ανθρώπινης σιωπής με ηχοτοπία ανθρώπινης φωνητικής δραστηριότητας

Ασκήσεις με ήχους φύσης: Στόχοι, Παραδείγματα (3)

● Προσανατολισμός στο χώρο

⊙ Εντοπισμός πηγών ήχου

⊙ δεξιά - αριστερά

⊙ πάνω - κάτω

⊙ εμπρός - πίσω

⊙ Παντού

⊙ Αντίληψη θέσης στο χώρο με βάση τους ήχους

⊙ Καθορισμός ή αλλαγή πορείας με βάση τους ήχους

Παράδειγμα Δραστηριοτήτων

⊙ Περιγραφή τοπίου με κλειστά μάτια (σχετικές βοηθητικές ερωτήσεις)

⊙ 'Πιάσε το σκοινί και βρες τον κούκο'

Ασκήσεις με ήχους φύσης: Στόχοι, Παραδείγματα (4)

● Φωνητική έκφραση

Προλεκτική φωνητική έκφραση

⊙ Ήχοι αέρα (εστιασμός αναπνοής, ενδυνάμωση διαφράγματος)

⊙ Ήχοι ζώων (παραλαγή και εξέλιξη βαβισμού, επανάληψη)
π.χ. 'πα πα, 'γαβ γαβ'

⊙ Επιτονισμός ομιλίας

Μίμηση μελωδικού περιγράμματος κραυγών ζώων

π.χ. 'νιά

ου'

'κού

κου'

Ασκήσεις με ήχους φύσης: Στόχοι, Παραδείγματα (5)

● **Ανάπτυξη κινητικότητας** (εύρος κινήσεων, ποιότητα κινήσεων)

- ⊙ Ήχοι φύσης ως κίνητρο για κίνηση
- ⊙ Ήχοι φύσης ως μοντέλο μίμησης (οπτικοποίηση ήχου μέσω κίνησης)

Παραδείγματα Δραστηριοτήτων

- ‘Το δένδρο στην καταιγίδα’
- ‘Οι φωνές των ζώων με κίνηση’
(ακουστικά ή κάρτες)

Ασκήσεις με ήχους φύσης: Στόχοι, Παραδείγματα (6)

● **Έκφραση συναισθημάτων**

- ⊙ Προβολή συναισθημάτων σε έμβια και άψυχα όντα του περιβάλλοντος.
- ⊙ Ταύτιση με ηχητικές εκφράσεις συναισθημάτων ζώων.
- ⊙ Ταύτιση συναισθημάτων με δυναμικές ηχητικές μορφές φύσης, πολιτισμού (βλ. Langer)

Παραδείγματα Δραστηριοτήτων

- ⊙ ‘Σκυλο-γατο καυγάς με δακτυλόκουκλες’
- ⊙ ‘Το φοβισμένο χελιδονάκι’

Ασκήσεις με ήχους φύσης: Στόχοι, Παραδείγματα (7)

● Συγκέντρωση προσοχής, Απομνημόνευση ακολουθίας

- ⊙ σύνδεση με πλαίσιο-ιστορία
- ⊙ σύνδεση με ακολουθία δράσεων

Παραδείγματα Δραστηριοτήτων

- ⊙ Τραγούδια με ακολουθία ήχων ζώων (π.χ. 'Όταν θα πας Κυρά μου στο παζάρι...')
- ⊙ Παραμύθια με φωνή ζώου ως οδηγό πορείας-δράσης (π.χ. Η φωνή του περιστεριού στο 'Χάνσελ και Γκρέτελ')

Ασκήσεις με ήχους φύσης: Στόχοι, Παραδείγματα (8)

● Επίγνωση ομάδας

- ⊙ Μοναδικότητα ήχων φύσης (ηχητική ταυτότητα)
- ⊙ Ισορροπία-Ανισορροπία ήχων φύσης

Παραδείγματα Δραστηριοτήτων

- ⊙ 'Ζώα στη σειρά'
- ⊙ 'Σε ακούω με ακούς;' (Σύνθεση ηχοτοπίου την τάξη)

Επίλογος

Ήχοι της Φύσης στην Ειδική Αγωγή

- Επίγνωση Περιβάλλοντος
 - Επίγνωση Εαυτού
 - Ένταξη στο Ευρύτερο Περιβάλλον
(Φύση-Πολιτισμός-Κοινωνίες)
-